

„A gyógytestnevelés az a tudományág, amely a testnevelés módszereinek felhasználásával betegségek megelőzésére és gyógyítására alkalmas.”

(Dr. Nemessuri Mihály)

A gyógytestnevelés helyzetelemzése és javaslatok a jobb működésére

c. tanulmány, amelynek létrejöttét a

„Közös kincsünk a gyermek”

elnevezésű,

Nemzeti Csecsemő- és Gyermek egészségügyi Program

inspirálta

A tanulmány az [Oktatási Minisztérium](#) partnerségével készült,
61 kolléga/partner állásfoglalása és javaslata alapján.

2006 május

Szerkesztették: [A gyógytestnevelés webhely gondozói](#)

---

1. – Bevezető

Örömmel vettük tudomásul, hogy létrejött a „Közös kincsünk a gyermek” elnevezésű, **Nemzeti Csecsemő- és Gyermek egészségügyi Program**, amelyben a gyógytestnevelés működésének jobbító szándéka is megtalálható, az alábbi jelzésekkel:

„8. GYERMEKREHABILITÁCIÓ

A gyermekkorúaknak legalább a 6%-a, de legfeljebb a 10%-a igényel rövidebb-hosszabb ideig neurorehabilitációs és rehabilitációs szolgáltatásokat, ami a 14 éven aluli korosztályban országos szinten 100-140 ezer gyermeket jelent évente. Nagyon sok gyermek rehabilitációja az óvodai, ill. iskolai testnevelés vagy gyógytestnevelés keretében megoldható lenne, ha az erre szolgáló feltételek jobbak lennének.

III. CÉL: ISKOLA-IFJÚSÁG EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS FEJLESZTÉSE, HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELTÉSE

Feladat:

6. Szorgalmazni kell az oktatási tárca felé a [...] gyógytestnevelés feltételeinek megteremtését.

Határidő: 2006. december 31.”

A program inspirált bennünket arra, hogy a gyógytestnevelés webhely technikai lehetőségeinek felhasználásával kérdezzük meg a szakma művelőit, hogyan is működik a gyógytestnevelés, milyen fejlesztési igények vannak ahhoz, hogy a gyermekek/tanulók (*Megjegyzés: a továbbiakban a gyermek kifejezés használata esetén a 3-7 éves, óvodás, a tanuló kifejezés használata esetén a 7-18 éves korosztályt értjük*) egészséges fejlődésének érdekében, hatékonyabban tudjon működni.

A helyzetelemzés és javaslattétel során, kiemelt tekintettel voltunk az:

- 1949. évi XX. Törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA
  - 70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.
  - (2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a [...] a rendszeres testedzés biztosításával, [...] valósítja meg.
- 1991. évi LXIV. Törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
  - 3. cikk 2. Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy a gyermek számára, [...] biztosítják a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.
  - 3. cikk 3. Az Egyezményben részes államok gondoskodnak arról, hogy a gyermekkel foglalkozó és védelmét biztosító intézmények, hivatalok és létesítmények működése megfeleljen az illetékes hatóságok által megállapított szabá-

lyoknak, különösen a biztonság és az egészség területén, valamint ezek személyzeti létszámával és szakértelmével, továbbá a megfelelő ellenőrzés meglétével kapcsolatban.

- 24. cikk 1. Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermeknek a lehető legjobb egészségi állapothoz való jogát, valamint, hogy orvosi ellátásban és gyógyító-nevelésben részesülhessen. Erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy egyetlen gyermek se legyen megfosztva az ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételére irányuló jogától.
- 24. cikk 2/f) fejlesszék a megelőző egészséggondozást, [...].
- 1032/1994. (V. 6.) Korm. határozat a testnevelés és a sport megújításának koncepciójáról szóló 24/1993. (IV. 9.) OGY határozat végrehajtását szolgáló munkaprogramról
  - 10. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásának keretében gondoskodni kell
    - a) [...] iskolai gyógytestnevelésnek a szükségleteket kielégítő megszervezéséről és feltételeinek megteremtéséről

szóló rendelkezéseire.

Mivel a gyógytestnevelés, az egészség- és az oktatásügy közös határterületén helyezkedik el, ezért a gondozására két szaktárca:

- az Egészségügyi Minisztérium – a továbbiakban: EÜM –; és az
- Oktatási Minisztérium – a továbbiakban: OM –

együttesen illetékes.

A tanulmányt mindkét minisztérium illetékesei és a „Közös kincsünk a gyermek” c. programon dolgozó

- ◆ Országos Gyermkegészségügyi Intézet testnevelés kategóriába sorolás szempontjainak megreformálásán dolgozó munkacsoportjának,
- ◆ VIII. alprogram (a gyermek rehabilitációs ellátás regionális kiépítése) koordinátorai

számára megküldtük, egyidejűleg publikáltuk a gyógytestnevelés webhelyen is.

2. – A helyzetelemzés és javaslattétel munkafolyamatáról

A gyógytestnevelés webhelyen, 2006. január 20-tól, 2006. április 15-ig elektronikus kérdőív volt kitölthető, amelyet bárki kitölthetett, aki az álláspontját, tapasztalatát ki akarta nyilvánítani. A tanulmány szerkesztését, egy erre szolgáló elektronikus levelezési listán, a kérdőívet kitöltők nyomon követhették, segíthették annak finomítását.

2.1 A kérdőív kitöltői

A kérdőívet összesen 61 kolléga töltötte ki. Ez a mennyiség, a technikai megoldás jellegéből fakadóan, kis szórással, jól képviseli 600 kolléga álláspontját is. Elfogadható tőrésstartományon belül, az egész gyógytestnevelő szakma álláspontját tükrözi, amely kb. 900 (becsült adat!), a gyakorlatban dolgozó gyógytestnevelőt jelent. (Megjegyzés: valószínűsítés alapján, az ellátott tanulók számából következtetve – lásd: 4.1.2 –, 550 főállású státus lehet az ország-

ban, amely álláshelyeken, a részmunkaidőben történő feladatellátás miatt, mintegy 900 gyógytestnevelő dolgozhat.)

Statisztikai összefoglalás:

1./ Személyes adatok:

c.) Hol dolgozol?

	Válasz	Arány
Nem válaszolt:	3	5%
Baranya megye	1	2%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	9	15%
Budapest	14	23%
Bács-Kiskun megye	3	5%
Csongrád megye	4	7%
Győr-Moson-Sopron megye	3	5%
Hajdú-Bihar megye	2	3%
Heves megye	3	5%
Jász-Nagykun-Szolnok megye	3	5%
Komárom-Esztergom megye	3	5%
Nógrád megye	1	2%
Pest megye	3	5%
Somogy megye	3	5%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	3	5%
Vas megye	2	3%
Zala megye	1	2%

Megjegyzés: vélhetően, Békés, Fejér, Tolna, Veszprém megyéből nem érkezett jelzés.

d.) Milyen végzettséggel rendelkezel?

	Válasz	Arány
gyógytornász	3	5%
óvónő/tanító gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szak	10	16%
testnevelő tanár	7	11%
testnevelő és gyógytestnevelő tanár	43	70%
egyéb	10	16%

e.) Mennyi ideje dolgozol az általad megjelölt területen?

	Válasz	Arány
0-1 év	6	10%
2-5 év	21	34%
6-10 év	15	25%
10 évnél régebben	19	31%

f.) Jelenleg hány gyermek és/vagy tanuló gyógytestnevelését látod el?

	Válasz	Arány
0 - nem tartok gyógytestnevelés foglalkozásokat	4	7%
10-30 között	10	16%

f.) Jelenleg hány gyermek és/vagy tanuló gyógytestnevelését látod el?

30-50 között	17	28%
50-100 között	13	21%
100 felett	17	28%

g.) Jelenleg, hány csoport számára tartasz gyógytestnevelést?

0 - nem látok el gyógytestnevelést	4	7%
1-3 csoport	22	36%
4-6 csoport	10	16%
6 csoport felett	25	41%

Az alkalmazott kérdőívben lehetőség volt az egyes területekre vonatkozó, valamint összegző, szöveges jelzésekre is. Az egyes területek helyzetelemzése és azok alapján a javaslatlétételek:

- a statisztikák és a
- szöveges jelzések

alján kerültek szerkesztésre.

3. – Szakmai tanács

3.1 Helyzetelemzés

A megfelelő színvonalú működéshez hiányzik egy olyan, állami fenntartású szakmai menedzselő és/vagy tanácsadó rendszer, amelynek feladata a gyógytestnevelés területének teljes körű gondozása.

Tudomásunk szerint, az országban egyetlen kolléga működik szaktanácsadóként, a Fővárosi Pedagógiai Intézetben, aki a munkakörében, heti öt órában látja el ezt a feladatot. (Megjegyzés.: az [Országos közoktatási szakértői névjegyzék](#) nyilvántartása szerint, 2006. májusában 13 gyógytestnevelés szakirányú szakértő volt az országban, akik egyes konkrét, behatárolt területeket akkor vizsgálnak, ha erre felkérést kapnak.)

3.2 Javaslatlétételek

3.2.1 OM számára

A terület megfelelő színvonalú működése sokirányú koordinálást igényel, ezért kérjük annak áttekintését, hogy milyen rendszerben és hogyan helyes a gyógytestnevelés területén gondozói rendszer – a továbbiakban: szakmai tanács – felállítása és működtetése, amely képes azt hatékonyan gondozni.

Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, hogy létrejöjjön a regionális és az országos gondozói rendszer.

Javaslatunk:

- Minden megyében működjön legalább egy, min. félállású szaktanácsadó, – Budapesten legalább négy, – a pedagógiai intézetek alkalmazásában, akinek alapfeladata a gyógytestnevelés területének gondozása. A szaktanácsadótól, minimum 10 éves szakmai gyakorlat és hatékony menedzselési képesség legyen az elvárt.

- A hét régió alkosson egy-egy egységet, azok képviselőiből jöjjön létre a szakmai tanács. A szakmai tanács tagjától, minimum 15 éves szakmai gyakorlat, kiemelkedő kommunikációs képesség, valamint hatékony menedzselési képesség legyen az elvárt, valamint az, hogy a tevékenységét főállásban végezze.

A szakmai tanácsban szükséges egy olyan orvos aktív jelenléte is, aki kellően tájékozott az iskola-egészségügyi ellátásban és aktívan kapcsolódik ahhoz.

A szaktanácsadó feladata:

- folyamatos konzultáció és kapcsolattartás a területén lévő iskolaorvosokkal, védőnőkkel, kollégákkal, önkormányzatokkal, szakszolgálatokkal, munkaközösségekkel,
- továbbképzések szervezése és lebonyolítása,
- szakmai állásfoglalások és útmutatók készítésében való közreműködés,
- kapcsolattartás és folyamatos konzultáció a szakmai tanács regionális és országos képviselőivel, a megyei/budapesti szaktanácsadókkal.

A regionális képviselő feladatai:

- kapcsolattartás és kommunikáció a régióban működő szaktanácsadókkal,
- kapcsolattartás és kommunikáció a regionális közigazgatási rendszerrel.

A szakmai tanács feladatai:

- etikai, szakmai állásfoglalások és útmutatók készítése,
- továbbképzési rendszer kimunkálása,
- konferenciák szervezésében való aktív tevékenység,
- kapcsolattartás és konzultáció a képző intézményekkel,
- publikációk ösztönzése,
- kapcsolattartás és konzultáció az OM-el,
- kapcsolattartás és konzultáció az EÜM illetékes munkacsoportjával,
- hatékony menedzselési rendszer kimunkálása.

3.2.2 EÜM – OM számára

Kérjük az abban való megegyezést, hogy közös kérdés esetén, mely szakmai szervezetek együttműködéséből fakadó szakmai állásfoglalás a mérvadó.

Javasoljuk erre az:

- Országos Gyermekegészségügyi Intézet és
- a most megalakítandó szakmai tanács

kölcsönös elfogadását.

4. – Testnevelés kategóriába sorolás

4.1 Helyzetelemzés

4.1.1 A kérdőív alapján

Kategóriába sorolás:

a.) Minden évben (lehetőleg: május 15-ig), rendben lezajlik a kategóriába sorolás?	Válasz	Arány
Nem válaszolt:	1	2%
igen	30	49%
nem	30	49%

c.) Szerinted, a gyermekek/tanulók hány százalékának kellene gyógytestnevelés ellátásban részesülnie?	Válasz	Arány
max. 5 %	1	2%
5-20 %	26	43%
20 % felett	34	56%

4.1.2 Statisztika

A 2004/2005-ös tanévben a tanulók 4,45 %-a (63.924 tanuló) került gyógytestnevelési kategóriába sorolásra, ellátásban részesült 3,6 % (52.475 tanuló). (Megjegyzés: ezek az adatok az EÜM és az OM nyilvántartásából származnak.)

4.1.3 A szöveges jelzések alapján

A jelenlegi gyakorlat szerint, a gyógytestnevelési ellátás passzív és függő helyzetben van az egészségügy (iskolaorvos, szakorvos) általi testnevelés kategóriába sorolástól.

A gyógytestnevelő szaktudása nincs igénybe véve akkor, amikor a testnevelés kategóriába sorolás történik.

4.1.4 Orvosi felmérések

Sok orvos általi jelzés szól arról, hogy már korán felismerhető jelei vannak annak, hogy a tanulók 70 %-ánál találhatók diszfunkciók, amelyek önmagukban nem nevezhetők betegségnek, viszont a betegség kialakulása előtti állapotot jelzik.

Szakmailag igen alapos publikációt tett közzé dr. Andrassy Ilona ortopéd és mozgásszer-
vi rehabilitációs szakorvos, a Magyar Traumatológia, Ortopédia, Kézsebészet, Plasztikai Se-
bészet 2003; 46(2): 139-146 oldalain, amely utánközlésre került a gyógytestnevelés webhe-
lyen is, a http://gyogytestneveles.hu/publikaciok/szures/szurovizsgalati_tapaszlatok címen.

Dr. Andrassy Ilona a szűrővizsgálat alapján, a súlyosabb elváltozású tanulók 17 %-át so-
rolta gyógytestnevelésre.

4.1.5 Diszfunkciók felmérése

A „[Teszt a diszfunkciók kimutatására](#)” használatával, 12 kolléga, a 3-18 éves korosztályban,
összesen 764 gyermek/tanuló felmérését végezte el.

A felmérés alapján, a következők kerültek kimutatásra:

Diszfunkciók az óvodai korosztályban

Felmért tanulók száma: 242

Diszfunkciók előfordulása:

<i>előfordulás/felmért:</i>	<i>felmért:</i>	<i>gyakoriság:</i>
0	4	2%
1	96	40%
2	70	29%
3	31	13%
4	21	9%
5	14	6%
6	4	2%
7	2	1%
8-10	0	0%

Diszfunkciók az alsó tagozatos korosztályban

Felmért tanulók száma: 137

Diszfunkciók előfordulása:

<i>előfordulás/felmért:</i>	<i>felmért:</i>	<i>gyakoriság:</i>
0	22	16%
1	30	22%
2	22	16%
3	33	24%
4	11	8%
5	12	9%
6	7	5%
7-10	0	0%

Diszfunkciók a felső tagozatos korosztályban

Felmért tanulók száma: 219

Diszfunkciók előfordulása:

<i>előfordulás/felmért:</i>	<i>felmért:</i>	<i>gyakoriság:</i>
0	89	41%
1	27	12%
2	48	22%

Diszfunkciók a felső tagozatos korosztályban

Felmért tanulók száma: 219

Diszfunkciók előfordulása:

<i>előfordulás/felmért:</i>	<i>felmért:</i>	<i>gyakoriság:</i>
3	31	14%
4	14	6%
5	9	4%
6	1	0%
7-10	0	0%

Diszfunkciók a középiskolás korosztályban

Felmért tanulók száma: 166

Diszfunkciók előfordulása:

<i>előfordulás/felmért:</i>	<i>felmért:</i>	<i>gyakoriság:</i>
0	9	5%
1	21	13%
2	27	16%
3	46	28%
4	21	13%
5	11	7%
6	14	8%
7	11	7%
8	3	2%
9	3	2%
10	1	1%

A felmérés alapján megállapítható tények:

- ◆ A teszt alkalmas a diszfunkciók kimutatására, ezzel jelentős mértékben segítheti a testnevelés kategóriába sorolást.
- ◆ Már az óvodás (3-6 éves) korosztályban is kimutathatók diszfunkciók. Szükséges, hogy azok, akik már korrekciót igényelnek, gyógytestnevelési ellátásban részesülhessenek.
- ◆ Szükséges a leírás és a kapcsolódó dokumentáció további finomítása, ez főként egy erre szolgáló [levelezési listán](#) zajlik.

4.1.6 Besorolás és a határidő

Megfelelő jogi szabályozás létezik arra vonatkozóan, hogy mi a testnevelési kategóriába sorolás rendje, amelynek alapján a fenntartónak biztosítania kell a megfelelő kategóriába sorolt tanuló ellátását.

Gyakorlati tapasztalat, hogy a létező szabályozás ellenére, a besorolás alaposága és a határidő betartása meglehetősen nehézkes, emiatt sok helyen akadozik a csoportok felállítása és a működésük megszervezése.

4.1.7 Kategóriák

A jelenlegi kategóriába sorolási rendszer a következőket tartalmazza:

- I. Könnyített testnevelés
- II. Gyógytestnevelés
  - II/A – testnevelés órán részt vehet
  - II/B – testnevelés órán nem vehet részt
- III. Testnevelés alól felmentve

Ennek a rendszernek két fogyatékosága van:

1. Hiányzik annak a megállapítása, hogy korlátozás nélkül terhelhető a tanuló, vagyis a normál testnevelés órán vehet részt.
2. Nincs tekintettel arra, hogy bizonyos állapotok esetén, sokkal nagyobb az odafigyelési és gondozási igény.

4.1.8 Szűrés a 3-7 éves korosztályban

Örvendetes a tény, hogy a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról 2. sz. melléklet 1./a pontja és az 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet mellékletének I. fejezet 3. pontja szerint, évente kötelező az óvodások vizsgálata.

Az elvégzett szűrővizsgálatok alapján, jogosan merülhet fel az igény, ha bármely gyermek korrekciót igényel, akkor részesülhessen a számára megfelelő gyógytestnevelési ellátásban.

4.1.9 Együttműködés

Örömmel nyugtázzuk, hogy az EÜM, amikor a testnevelés kategóriába sorolás rendszerének átalakításán dolgozik az Országos Gyermekegészségügyi Intézet keretén belül, akkor a gyógytestnevelő szakmai művelőit is bevonta a folyamatba, igénybe véve ezzel a gyógytestnevelés webhely szakmai tevékenységét és nyílt konzultációs rendszerét. A „Közös kincsünk a gyermek” VIII. alprogram (a gyermek rehabilitációs ellátás regionális kiépítése) koordinátori is kellő nyitottsággal fordulnak a gyógytestnevelés művelőihez.

Kérjük, hogy amikor közös kérdéstről van szó, akkor a továbbiakban minden esetben kerüljön sor a két terület együttgondolkodására, cselekvési program pedig csakis és kizárólag együttműködés révén jöjjön létre.

4.1.10 Összefoglalás

A fentiekből (5.1.1 – 5.1.8) következően, megállapítható az a tény, hogy jelentősen javítandó a tanulók testnevelési kategóriába sorolási rendszere, amely alapvető feltétel ahhoz, hogy a

gyermek/tanuló, az egészséges fejlődésének érdekében, a számára megfelelő testnevelési, könnyített-, avagy gyógytestnevelési ellátásban részesülhessen.

4.2 Javaslatétel

4.2.1 EÜM – OM számára

4.2.1.1 Jogharmonizáció

Fontosnak tartjuk, hogy az EÜM–OM közös jogharmonizációt végezzen a gyógytestnevelés működésének szabályozására, amelyet együttes rendelet kiadásában látjuk leginkább célszerűnek.

4.2.1.2 Alkalmazott testnevelés kategóriák

Kérjük az I-IV testnevelés kategóriák alkalmazását, ennek megfelelően módosítva a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről 1. számú melléklet 1-4. pontjait.

Részletezve:

- I. A normál testnevelés órán belül terhelhető.
- II. Könnyített testnevelés – ellátandó a normál testnevelés órán belül, vagy külön órakeretben.
- III/A Gyógytestnevelés – testnevelés órán részt vehet
- III/B Gyógytestnevelés – testnevelés órán nem vehet részt
- III/C Gyógytestnevelés – kiscsoportban (1-4 fő) látandó el
- IV. Testnevelés alól felmentve – ellátandó az eü. gyógytornán belül.
(Megjegyzés: Ez a javaslat a gyógytestnevelők közötti szakmai, és az Országos Gyermekegészségügyi Intézet keretén belüli, testnevelés kategóriába sorolás megreformálásán dolgozó munkacsoporttal közös platform alapján született.
A gyógytestnevelők álláspontjának kialakulása, a webhelynek [ezen az oldalon](#) található.)

4.2.1.3 Ellátandó létszám

Az 4.1.1, 4.1.4 és 4.1.5 fejezetekben jelzettek alapján, megalapozottnak tartjuk, hogy a gyógytestnevelési ellátás, a 3-18 éves korosztály minimum 20 %-ára terjedjen ki.

4.2.1.4 A kategóriába sorolás folyamata

Fontosnak tartjuk, hogy az eddigi gyakorlaton változtatva, a gyógytestnevelő aktív résztvevője lehessen a testnevelés kategóriába sorolásnak, ennek fő eleme az, hogy a felmérésével és annak alapján az iskolaorvossal konzultálva, elősegítse a döntéshozatalt. A gyógytestnevelő számára az optimális időpont a felmérés elvégzésére, a minden tanév május 15.-június 15. közötti időszak, amelynek lezárultakor még elfogadható a következő tanév tervezése. A javaslat elfogadása esetén, szükségesnek tarjuk, hogy a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről 1. számú melléklet 5. pontja az alábbiakra módosuljon:

5. A testnevelési kategóriába sorolást június 15-ig kell elvégezni. A gyógytestnevelő által felmért és az orvos által vizsgált tanulókról nyilvántartást kell vezetni, melyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és a megfelelő testnevelési kategóriába sorolás megjelölését.

(Megjegyzés: a jogszabály fogalmi szempontból jelenleg pontatlan, ugyanis a szűrővizsgálat és a testnevelés kategóriába sorolás összefügghet ugyan, de két külön tevékenység. A jogszabály jelenlegi megfogalmazásával, ez a két tevékenység összemosódik.)

4.2.2 Iskolaorvosok, védőnők, gyógytestnevelők számára

Javasoljuk, hogy az iskola-egészségügyi teamben a gyógytestnevelő aktív szereplő legyen a kategóriába soroláskor, az általa végzett felmérés segítse a megfelelő döntéshozatalt. A későbbiekben az „iskola-egészségügyi team” alatt, az iskolaorvos, védőnő, gyógytestnevelő együttesét értjük.

Javasoljuk a „Teszt a diszfunkciók kimutatására” c. protokoll használatát, amely elérhető a <http://gyogytestneveles.hu/letoltheto/teszt> címen. Ennek elfogadása és alkalmazása jelentős mértékben segítheti a megfelelő kategóriába sorolást, egyúttal támpontot ad a gyógytestnevelő számára, a szükséges korrekció ellátásához.

Ajánljuk a <http://gyogytestneveles.hu/letoltheto/kat-sor> címen elérhető, „A testnevelés kategóriába sorolás szempontjai” c. anyagot, amely várhatóan, 2006. szeptemberében kerül majd közlésre.

Kérjük, hogy a gyógytestnevelő első számú szakmai partnere az iskolaorvos legyen, aki-vel együtt konzultálhat a helyi ellátás optimális megoldásának kérdésében. Legyen illetékesége az iskolaorvosnak arra, hogy a szakorvos általi kategóriába sorolástól eltérhessen, a helyi lehetőségek figyelembe vételével módosíthassa azt.

Kérjük, hogy **minden évben**, június 15-ig, **mindegyik gyermek/tanuló** testnevelés kategóriába sorolásra kerüljön (óvodai és iskolai korosztályban).

4.2.3 Fenntartók – gyógytestnevelők számára

Javasoljuk, hogy az a gyógytestnevelő kolléga, aki a bekapcsolódik a gyermekek/tanulók státusának a felmérésébe (hangsúlyozottan a „Teszt a diszfunkciók kimutatására” használatával), május 15.-június 15. között csak ezzel foglalkozzon, mentesüljön gyógytestnevelési órák tartása alól. Ez a megoldás alapvetően szükséges ahhoz, hogy alaposabb felméréseken alapuló testnevelési kategóriába sorolási rendszer működhessen. (Megjegyzés: más kollégák, pl. fejlesztő pedagógusok esetében is ez a gyakorlat.)

Indokolás:

- ◆ Fontosnak tartjuk, hogy a gyógytestnevelő, legalizált módon, aktív résztvevője lehessen a testnevelés kategóriába sorolásnak, a szakértelmével és a szaktudásával kiegészítse az egészségügy szempontjait.
- ◆ A megoldás bevezetésével, az eddigi passzív, függő viszony helyett, létrejöhet az aktív, együttműködő kapcsolat az egészségügy és az oktatásügy között.
- ◆ Egy gyermek/tanuló felmérése a „Teszt...” használatával, megfelelő gyakorlottsággal, mintegy 6-10 perc alatt zajlik le, így egy hónap alatt, az ezt vállaló kolléga,

mintegy 1-2.000 gyermek/tanuló felmérésével segítheti a megfelelő testnevelési kategóriába sorolást.

4.2.4 Képző intézmények számára

Javasoljuk a „Teszt a diszfunkciók kimutatására” c. protokoll oktatását, amely elérhető a <http://gyogytestnevelés.hu/letoltheto/teszt> címen. Szükséges, hogy a gyógytestnevelők ne csak a diszfunkciók korrekciójára legyenek képzettek, hanem – a kompetenciahatárok tiszteletben tartásával, – azok felmérésében is kellően felkészültek legyenek.

4.2.5 Szakmai tanács számára

Kimunkálандónak tartjuk azokat a szempontokat és annak a módszertanát, hogy a gyógytestnevelők milyen módon és hogyan tudnak részt venni az iskola-egészségügyi teamben. Fontos, hogy a gyakorlatban történő működés bevezetésének az elősegítése is megtörténjen.

Szükséges, hogy a „Teszt...” alkalmazásáról (annak szükség szerinti továbbfejlesztésével) képzés történjen a gyógytestnevelők számára.

5. – Működtetés (fenntartói terület)

5.1 Helyzetelemzés

5.1.1 A kérdőív alapján

Működtetés (fenntartói terület)

a.) A gyógytestnevelésről megfelelően gondoskodik a fenntartód?

	Válasz	Arány
igen	27	44%
részben	28	46%
nem	6	10%

b.) A fenntartód megkapja a gyógytestnevelés állami, normatív támogatását?

igen	23	38%
nem	8	13%
nem tudom	30	49%

c.) Szakmai véleményed szerint, az óvodai területre is kiterjedjen a gyógytestnevelés?

Nem válaszolt:	2	3%
igen	52	85%
nem	7	11%

5.1.2 A szöveges visszajelzések alapján

Az ország nagyon kevés településén működik megfelelő szervezethez és gondossággal a gyógytestnevelési ellátás.

A leggyakrabban előforduló anomáliák:

- ◆ sok településen egyáltalán nincs, vagy csak szimbolikus létszám ellátásával működik,
- ◆ pénzügyi nehézségek gátolják az ellátást,

- ◆ gyakori a jog- és szakmai szabályok megsértése (pl.: nem a megfelelő végzettséggel rendelkező alkalmazása; a csoportlétszám határok és az egy csoport számára a heti kötelező óraszám figyelmen kívül hagyása stb.)

5.1.3 A gyermekek ellátása

A jelenlegi gyakorlat szerint, a gyermekek gyógytestnevelési ellátása az ország igen kevés településén van megoldva.

Az 1993. évi LXXIX. törvény 35. § (8) bekezdése szerint:

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja.

A közoktatási törvény egyértelműen meghatározza, hogy gyógytestnevelésben ellátandók a gyermekek is, mely alatt az óvodás (3-7 éves) korosztály értendő.

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet gyógytestnevelés vonatkozású részeiben joghézag található, ugyanis következetesen csak a „tanuló” megjelölés szerepel, így nem történik meg az 1993. évi LXXIX. törvény 35. § (8) bekezdésének megfelelő végrehajtási utasítása. Ennek a joghézagnak a következtében alakulhatott ki sok településen az a felfogás, mely szerint a gyermekek gyógytestnevelési ellátása nem tartozik a kötelezően ellátandó feladatok körébe.

5.1.4 Anomáliák az alkalmazottak végzettsége terén

A 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatókról így rendelkezik:

2. § (2) A pedagógusok munkáját [...] gyógytornász, [...] segítheti.
2. § (3) A pedagógus-munkakörök és a betöltésükhöz szükséges felsőfokú iskolai végzettségek és szakképzettségek a következők:
  - f) gyógytestnevelő munkakörhöz gyógytestnevelő szakos tanári végzettség.

A fentiek alapján kettő, igen jelentős rendellenesség tapasztalható a gyakorlatban:

1. A jogszabály helytelen értelmezéséből fakadóan, sok gyógytornász van alkalmazva a pedagógiai szakszolgálatokban úgy, hogy valójában gyógytestnevelési feladatot lát el.
2. A 2. § (3) f) pontjának pontos értelmezése alapján, az *óvodapedagógusi, tanítói gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szakon* végzett kollégák, nem láthatnának el gyógytestnevelői feladatkört.

5.2 Javaslatétel

5.2.1 OM számára

5.2.1.1 Normatív támogatás

Kérjük az állami normatív támogatási rendszer felülvizsgálatát, lehetőség szerinti javítását.

5.2.1.2 Óvodai területre vonatkozó joghézag

A 4.1.5, 4.1.8, 5.1.1 és 5.1.3 pontban jelzettek alapján, kérjük a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendeletben található joghézag megszüntetését, oly módon, hogy a gyógytestnevelés vonatkozású részekben a tanuló mellett, a gyermek kifejezés is szerepeljen.

Kérjük, hogy a gyermekek egy csoportjának a számára, minimum heti kettő gyógytestnevelési óra legyen meghatározva.

5.2.1.3 Végzettség

Kérjük annak áttekintését és elemzését, hogy a 5.1.4 pontban jelzett anomáliák rendezésére mi a helyes megoldás. Álláspontunk szerint:

1. Megfontolásra érdemesnek tartjuk, hogy szükséges-e a gyógytornászok alkalmazása a pedagógiai szakszolgálatokban. A helyes megoldást segíthetik a 7.2.3 és a 7.3.1 pontban jelzettek.
2. Szükségesnek tartjuk a 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet **2. § (3) f)** pontjának a módosítását, az alábbi módon:

gyógytestnevelő munkakörhöz gyógytestnevelő szakos tanári; óvodapedagógus, gyógytestnevelés szakirányon; vagy tanító, gyógytestnevelés szakirányon szakos végzettség.

5.2.2 OM – szakmai tanács számára

Szükségesnek tartjuk, hogy létrejöjjön a gyógytestnevelés működésére vonatkozó **teljes és részletes leírás**, amely betöltheti a **rendezőelv** funkciót; egyúttal alapot szolgálhat arra, hogy jobbító szándékú jelzés történhessen, ha ettől való eltérés tapasztalható a gyakorlatban.

5.2.3 Iskola-egészségügyi team számára

Szükséges, hogy az adott fenntartó számára pontosan legyen jelezve, hogy valójában mennyi gyermek/tanuló számára szükséges a gyógytestnevelési ellátás biztosítása. Csak a kimutatott és pontosan dokumentált testnevelés kategóriába sorolás alapján lehetséges az ellátás megszervezése és az ahhoz szükséges kapacitás fejlesztése.

5.2.4 Fenntartók számára

Kérjük, hogy az ellátási kapacitás fejlesztése során, az adott területen lévő gyermekek/tanulók minimum 20 %-át vegyék alapul, amikor a gyógytestnevelési ellátás szükséges mértékének a megállapítására kerül sor.

5.2.5 Képző intézmények számára

Fontosnak tartjuk, hogy a gyógytestnevelés képzésben résztvevők számára, a megfelelő jogszabályi és menedzselési ismeretek kerüljenek oktatásra, különös tekintettel arra, hogy határterületi működésről van szó.

6. – Működés (napi gyakorlat)

6.1 Helyzetelemzés

6.1.1 A kérdőív alapján

Működés (napi gyakorlat):

	Válasz	Arány
a.) Megfelelő tantermi és tárgyi feltételek között dolgozol?		
igen	36	59%
nem	25	41%
b.) A gyógyúszás megoldott?		
Nem válaszolt:	3	5%
igen	27	44%
nem	31	51%
c.) Szakmai szempontok alapján, heti hány úszásórát tartasz megfelelőnek?		
1	16	26%
2	36	59%
3	9	15%

6.1.2 A szöveges visszajelzések alapján

A mindennapi működés nehézségei sokaságával terhelt. A főként jelentkező anomáliák:

- ◆ Nagyon sok helyen nincsenek meg a megfelelő termi és eszközi feltételek.
- ◆ Gyakran tapasztalható, hogy a gyógytorna és a gyógytestnevelés fogalmilag és kompetenciahatárok vonatkozásában is összemosódnak.
- ◆ Sok településen kevésbé ismert és elismert a gyógytestnevelés jelentősége és szerepe, amely egyaránt tapasztalható az egészségügy, a fenntartók, a testnevelő kollégák, intézményvezetők, szülők stb. szinterein is.
- ◆ Az uszodai foglalkozás (gyógyúszás) nagyon sok helyen megoldatlan és megoldhatatlan.

6.2 Javaslattétel

6.2.1 OM számára

Kérjük, hogy megvizsgálásra kerüljön, hogy a tárgyi (létesítmény és eszköz) fejlesztés területén milyen módon lehetséges annak javítása, különös tekintettel az:

- ◆ uszoda (tanuszoda) építési programra és a
- ◆ tornatermi kapacitás fejlesztésre (a gyógytestnevelés vonatkozásában a kisebb, max. 16 fő befogadására alkalmas termek a megfelelőek).

Kérjük, hogy a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 1. számú melléklet 8. szakaszát az alábbi megfogalmazásra szíveskedjenek módosítani:

Abban az esetben, ha a szükséges feltételek rendelkezésre állnak, a tanulók részére heti kettő tanórai foglalkozás keretében úszás órát lehet szervezni.

6.2.2 Fenntartók számára

Kérjük a gyógytestnevelés területének fokozottabb gondozását, ennek révén a gyermekek egészségés fejlődésének színvonalasabb ellátását.

6.2.3 Szakmai tanács számára

Fontos, hogy a 5.2.2 pontban foglaltak alapján, segítséget kapjon a terület működése; ezen túlmenően pedig olyan tájékoztató anyagra is szükség van, amely köznyelvileg érthető formában, pontosan jelzi a gyógytestnevelés feladatát, szükségességét és az illetékességét.

7. – Képzés

7.1 Helyzetelemzés

7.2 A kérdőív alapján:

Képzés, továbbképzés, végzettség:

a.) Megfelelően készített fel az alapképzésed a gyógytestnevelés ellátására?	Válasz	Arány
igen	28	46%
részben	31	51%
nem	2	3%

c.) Igényelsz rendszeres szakmai továbbképzést?	Válasz	Arány
Nem válaszolt:	1	2%
igen	57	93%
nem	3	5%

e.) Gyógytestnevelő tanári diplomád alapján, kívánsz pedagógus szakvizsgát tenni?	Válasz	Arány
Nem válaszolt:	8	13%
igen	29	48%
nem	24	39%

f.) Igényled az átképzést a mozgásterápiák egy másik területére?	Válasz	Arány
Nem válaszolt:	6	10%
igen	34	56%
nem	21	34%

7.2.1 Alapképzés

A szakma gyakorlói lényegében elégedettek a képzés során kapott felkészítéssel.

Hangsúlyozott igényként jelentkezik a sokkal több gyakorlati ismeret megszerzése, amely egyaránt megjelenik a gyógytestnevelő tanári és a szakirányú továbbképzés esetében is.

A szakirányú továbbképzés során, több (ebben a vonatkozásban már egy eset is sok!) esetben fordult elő, hogy megfelelő alapidiploma nélkül kaptak további diplomát kollégák, amely a gyakorlatban való működés során, meglehetősen kellemetlen visszhangokat kelt.

7.2.2 Továbbképzés

Jelenleg hiányzik a gyógytestnevelők számára egy átgondolt és alaposan kimunkált továbbképzési rendszer, holott az erre vonatkozó igény egyértelmű. Egy szakma akkor él, ha továbbképzésekkel folyamatosan gondozott annak megfelelő színvonalon tartása.

7.2.3 Átképzés

A mozgásterápiás területen jelenleg négy szakma található: gyógytestnevelő, gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus.

A gyógytestnevelők részéről kifejezett igény jelentkezik egy másik mozgásterápiás területre történő átképzésre, amely a gyakorlatban viszont meglehetősen sok nehézséggel terhelt.

7.3 Javaslatétel

7.3.1 EÜM – OM – képző intézmények számára

Kérjük annak megvizsgálását és megvalósítását, hogy a négy mozgásterápiás terület közötti átképzés lényegesen könnyebben valósulhasson meg.

Álláspontunk szerint, a négy terület szakmai alapja 70 %-ban megegyezik, csak 30 %-ban vannak olyan eltérések, amelyek indokoltá és egyúttal szükségessé is teszik a speciális ismeretek oktatását.

7.3.2 A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar Gyógytestnevelő Tanár Szak számára

Mivel a gyógytestnevelő tanárok részéről kifejezett igény jelentkezik, ezért kérjük, hogy a 41/1999. (X. 13.) OM rendelet figyelembe vételével, szíveskedjenek pedagógus-szakvizsgára történő felkészítést indítani, valamint a szakvizsgázást lehetővé tenni.

7.3.3 Az óvodapedagógusi, tanítói gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szak képző intézményei számára

Kérjük, a 4/1998. (II. 13.) MKM rendelet melléklet 3. szakasz:

„A szakirányú továbbképzésben kizárólag főiskolai végzettséggel és óvodapedagógusi, illetve tanítói szakképzettséggel rendelkezők vehetnek részt.”

betartását.

7.3.4 Szakmai tanács számára

Az átképzés vonatkozásában fokozott odafigyelést és gondozást javasolunk, hogy a jelenleg tapasztalható akadályok elhárulhassanak, a négy mozgásterápiás képzés átjárhatóbb legyen akkor, ha valaki már az egyik képzésben alapidiplomát szerzett.

Alapvetően szükséges, hogy kimunkálásra és megvalósításra kerüljön a gyógytestnevelők továbbképzési rendszere, amelyben fontosnak tartjuk, hogy a társszakmák (gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus) szakmailag letisztult képzése is megjelenhessen.

8. – Összefoglalás

Riasztó a felnőtt lakosság egészségi állapota. Ahhoz, hogy a felnőttek egészségesebbek lehessenek, az egészségkultúra megalapozását és a betegségek kialakulásának megelőzését már gyermekkorban szükséges megkezdeni. Ebben a folyamatban a gyógytestnevelés jelentős szerepet tud vállalni, amennyiben a működésének az optimalizálása megtörténik. Sokak által bizonyított tény, hogy a megelőzés sokkal kevesebbe kerül és hatékonyabb, mint amikor már súlyos elváltozásokat szükséges gyógykezeltetni és utána rehabilitációt végezni.

A Magyar Köztársaságban léteznek azok a szakmai és jogszabályi alapok, amelyek lehetővé teszik a gyermekek/tanulók egészséges fejlődéséről való gondoskodást.

A 2004/2005-ös tanévben, a 3-18 éves korosztályban, 326.000 óvodás és 1.430.000 tanuló volt, összességében tehát 1.750.000 gyermek/tanuló megfelelő egészséges fejlődésére, ezen belül a testnevelési, könnyített- és gyógytestnevelési ellátására szükséges figyelemmel lenni.

A 2004/2005-ös tanévben a tanulók 3,6 %-a, összesen 52.000 tanuló részesült gyógytestnevelés ellátásban, amely mintegy 550 (becsült adat!) gyógytestnevelő státus működésével valósult meg.

A gyermekek/tanulók legalább 70 %-ánál mutathatók ki olyan diszfunkciók, amelyeket szükséges figyelembe venni. A diszfunkciók korrekt felmérése és kimutatása után, a 3-18 éves korosztály minimum 20 %-át tartjuk gyógytestnevelésben ellátandónak (a 2004/2005-ös tanév adatai szerint, minimum 350.000 gyermeket/tanulót), akiknek az ellátásához minimum 3.650 gyógytestnevelő státus szükséges. (*Megjegyzés: az érvényben lévő jogszabályok betartásával, egy gyógytestnevelő, heti 3 óra/csoport, max. 16 fő/csoport esetén 96 gyermeket/tanulót, heti 2 óra/csoport, max. 16 fő/csoport esetén 144 gyermeket láthat el.*)

A gyógytestnevelés megfelelő színvonalú működése az Egészségügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, iskola-egészségügyi team, fenntartók, intézményvezetők, szakmai tanács, testnevelők, mozgásterápiás (gyógytestnevelő, gyógytornász, konduktor, szomatopedagógus) szakemberek és a képző intézményeik, civil szervezetek stb., összefogása és együttműködése révén lehetséges, akik azonos hangsúllyal tartják szem előtt a gyermekek/tanulók egészséges fejlődését.

9. – Mellékletek

9.1 Jogsabályok

Az alábbi jogszabályokat vettük figyelembe a tanulmány szerkesztése során:

- ◆ 1949. évi XX. Törvény A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYA
- ◆ 1991. évi LXIV. Törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- ◆ 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- ◆ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- ◆ 36/2005. (III. 1.) Korm. rendelet a többcélú kistérségi társulások megalakulásának 2005. évi ösztönzéséről és modellkísérletek támogatásáról
- ◆ 5/2005. (I. 19.) Korm. rendelet a többcélú kistérségi társulások által ellátott egyes közszolgáltatások 2005. évi normatív működési támogatásáról
- ◆ 157/2004. (V. 18.) Korm. rendelet a sport területén képzéshez kötött tevékenységek gyakorlásához szükséges képzések jegyzékéről
- ◆ 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
- ◆ 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- ◆ 5/2004. (XI. 19.) EüM rendelet az orvosi rehabilitáció céljából társadalombiztosítási támogatással igénybe vehető gyógyászati ellátásokról
- ◆ 4/1998. (II. 13.) MKM rendelet az óvodapedagógusi, tanítói gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szak képzési követelményeiről
- ◆ 23/1997. (VI. 4.) MKM rendelet a Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve kiadásáról
- ◆ 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- ◆ 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- ◆ 2/1993. (I. 30.) MKM rendelet az egyes kulturális közalkalmazotti munkakörök betöltéséhez szükséges képzési és egyéb feltételekről
- ◆ 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról
- ◆ 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- ◆ 17/2004. (V. 20.) OM rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról

- ◆ 19/2002. (V. 8.) OM rendelet a közoktatási intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti-műszaki követelményeiről
- ◆ 41/1999. (X. 13.) OM rendelet a pedagógus-szakvizsga képesítési követelményeiről
- ◆ 31/1999. (VIII. 13.) OM rendelet az ifjúsági védőnő szakirányú továbbképzési szak képesítési követelményeiről
- ◆ 46/2003. (IV. 16.) OGY határozat az Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programjáról
- ◆ 24/1993. (IV. 9.) OGY határozat a testnevelés és a sport megújításának koncepciójáról
- ◆ 1032/1994. (V. 6.) Korm. határozat a testnevelés és a sport megújításának koncepciójáról szóló 24/1993. (IV. 9.) OGY határozat végrehajtását szolgáló munkaprogramról

Tartalom

A gyógytestnevelés helyzetelemzése és javaslatok a jobb működésére.....	1
1. – Bevezető.....	2
2. – A helyzetelemzés és javaslattétel munkafolyamatáról.....	3
2.1 A kérdőív kitöltői.....	3
3. – Szakmai tanács.....	5
3.1 Helyzetelemzés.....	5
3.2 Javaslattétel.....	5
3.2.1 OM számára.....	5
3.2.2 EÜM – OM számára.....	6
4. – Testnevelés kategóriába sorolás.....	7
4.1 Helyzetelemzés.....	7
4.1.1 A kérdőív alapján.....	7
4.1.2 Statisztika.....	7
4.1.3 A szöveges jelzések alapján.....	7
4.1.4 Orvosi felmérések.....	7
4.1.5 Diszfunkciók felmérése.....	7
4.1.6 Besorolás és a határidő.....	10
4.1.7 Kategóriák.....	10
4.1.8 Szűrés a 3-7 éves korosztályban.....	10
4.1.9 Együttműködés.....	10
4.1.10 Összefoglalás.....	10
4.2 Javaslattétel.....	11
4.2.1 EÜM – OM számára.....	11
4.2.1.1 Jogharmonizáció.....	11
4.2.1.2 Alkalmazott testnevelés kategóriák.....	11
4.2.1.3 Ellátandó létszám.....	11
4.2.1.4 A kategóriába sorolás folyamata.....	11
4.2.2 Iskolaorvosok, védőnők, gyógytestnevelők számára.....	12
4.2.3 Fenntartók – gyógytestnevelők számára.....	12
4.2.4 Képző intézmények számára.....	13
4.2.5 Szakmai tanács számára.....	13
5. – Működtetés (fenntartói terület).....	13
5.1 Helyzetelemzés.....	13
5.1.1 A kérdőív alapján.....	13
5.1.2 A szöveges visszajelzések alapján.....	13
5.1.3 A gyermekek ellátása.....	14
5.1.4 Anomáliák az alkalmazottak végzettsége terén.....	14

5.2 Javaslattétel.....	14
5.2.1 OM számára.....	14
5.2.1.1 Normatív támogatás.....	14
5.2.1.2 Óvodai területre vonatkozó joghézag.....	15
5.2.1.3 Végzettség.....	15
5.2.2 OM – szakmai tanács számára.....	15
5.2.3 Iskola-egészségügyi team számára.....	15
5.2.4 Fenntartók számára.....	15
5.2.5 Képző intézmények számára.....	15
6. – Működés (napi gyakorlat).....	16
6.1 Helyzetelemzés.....	16
6.1.1 A kérdőív alapján.....	16
6.1.2 A szöveges visszajelzések alapján.....	16
6.2 Javaslattétel.....	16
6.2.1 OM számára.....	16
6.2.2 Fenntartók számára.....	17
6.2.3 Szakmai tanács számára.....	17
7. – Képzés.....	17
7.1 Helyzetelemzés.....	17
7.2 A kérdőív alapján:.....	17
7.2.1 Alapképzés.....	17
7.2.2 Továbbképzés.....	18
7.2.3 Átképzés.....	18
7.3 Javaslattétel.....	18
7.3.1 EÜM – OM – képző intézmények számára.....	18
7.3.2 A Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar Gyógytestnevelő Tanár Szak számára.....	18
7.3.3 Az óvodapedagógusi, tanítói gyógytestnevelés szakirányú továbbképzési szak képző in- tézmenyei számára.....	18
7.3.4 Szakmai tanács számára.....	19
8. – Összefoglalás.....	19
9. – Mellékletek.....	20
9.1 Jogszabályok.....	20
Tartalom.....	22